

APIE KNYGŲ GABENIMĄ IŠ PRŪSŲ

Pasiskaitęs "Naujienose" ir kituose laikraščiuose apie spaudos gabenimą, ir aš noriu pasidalinti savo atsiminimais.

Gyvendami Kretingos apylinkėje prie pat sienos, mes neturėdavome daug vargo su knygų ir prekių gabenimu iš Prūsų. Pasienio sargybiniai duodavome rublį ir knygas galėdavome nešti ištaisais pundais. Petrikaičių kaime pasienio sargybiniai būdavo sukalbami. Pasitaikydavo net tokių, kurie patys paklausdavo, ar kas nors nenori šio to parnešti iš Prūsų per sieną.

Gabenimai per sieną vykdavo dažniausiai naktį, bet mažesnius pundelius žmonės nešdavo ir dienomis. Kad žmonės būtų tikresni, jog jiems nešant prekes negresia pavojus, kartais sargybinis net savo šautuvą duodavo kokiam nors senam žmogui palaikyti, kol nešėjas nueis keletą viorstų. Kai tokie gabentojai nutoldavo, tai sargybiniai būdavo sugražinamas šautuvas, na, ir, žinoma, sutarti pinigai. Tas tik pasakydavo "očen spasiho" ir tylėdavo.

Prekes žmonės nešdavo toliau nuo sienos, kartais net apie 10 viorstų, o knygas laikinai palikdavo miške. Kitą vakarą mano motina jas pasiimdavo. Aš taip pat pagelbėdavau jai. Vėliau po kraštą ubagėliai savo krepšiuose knygas išnešiodavo.

Neretas žydelis su silkių statine važiuodavo į kitus kaimus, tai ir knygas nuveždavo. Mano motinėle turėjo daug pagelbininkų.

Bet vieną kartą žandarai sučiupo ją troboje beskaitančią kalendorių ir jai teko porą metų kalėjime pabūti. Tada aš pats tvarkiau knygas ir kalendarius. Man buvo suėję jau 19 metų, o per sieną pradėjau vaikščioti turėdamas vos 11 metų.

Vėliau, kai draudimas išnyko, tai aš grįžęs iš kariuomenės nuvykau į Vilnių ir ten gavau iš cenzūros sąrašą, kokias knygas galiu per Kretingos punktą gabenti. Tada pats važiuodavau į Tilžę pirkti knygų.

Kaip žinote, ne visos knygos buvo leidžiamos pirkti. Prieš carą nukreiptos knygos buvo ir toliau draudžiamos. O ir dvasiška valdžia kai kurias knygas drausdavo. Labiausiai "Davatkų gadzinkas". Kunigai už tas knygas pykdavo. Bet nieko nepadarysi. Uždraustas vaisius yra gardesnis. Žmonės tų knygų reikalavo ir jas reikėdavo gabenti.

Tik vienas Kretingos punkto pareigūnas mokėjo lietuviškai skaityti. Tai jeigu viršelį ir antraštinį puslapį nuplėsi, jis nežinodavo kokios knygos vežamos. Pagaliau, ir mažai dėmesio kreipdavo. Rublis ir arielkėlė viską padarydavo. Svarbiausias

jo rūpestis būdavo tas, kad tik negabentume knygų nukreiptų prieš carą. O jeigu pagirdavai, tai tas pareigūnas net ranką paduodavo.

Pargabėjęs knygas, aš parduodavau "bagamaznykams", kuriuos žmonės dar vadinavo "škaplierninkais".

Vėliau "geri" žmonės įskundė mane, kad aš turiu leidimą knygas per sieną vežti, bet neturiu leidimo jų pardavinėti. Negalėjau pardavinėti dideliais kiekiais. Aš kreipiausi į žandarų viršininką klausdamas, kur aš galėčiau tokį leidimą gauti. Tas man nurodė, kad reikia rašyti gubernatoriui.

Gubernatoriaus įsakymu atvyko į apylinkę žandarų kapitonas teirautis apie mane. Mat, rusai bijojo, kad aš negabėčiau kontrabandinių dalykų. Žinoma, ne visi klausiamieji teigiamai apie mane atsiliepė. Ttai sutrukdė man iš karto gauti leidimą. Bet po didelių pastangų, po fundinimų, su moterų pagalba po trijų mėnesių gavau leidimą: "Otkryvat trgovliu" — atidaryti prekyvietę savo atsakomybe. Dar reikėjo gauti kitą leidimą nuo žemesnės valdžios, nuo "spravninko". Gavau ir nuo jo.

Tada manęs daugiau niekas netrukdydavo. Tik sargybiniai kai kada sustabdavo ir patikrindavo vežimą. Žinoma, aš veždavau slaptų kalendorių ir kitokių knygų, bet vis pasisekdavo išsisukti. Tiesa, pasitaikydavo ir vienaip ar kitaip įkliūti, bet kaip matote, aš dar iki šiol gyvas.

Caro, Mich.

— J. Dermeitis

СВИДЕТЕЛЬСТВО

Дано сие отъ Ковенскаго Губернатора, за надлежащегъ подписью, съ приложеніемъ казенноѣ печати крестьянину Ивану Антонову Дирмейтису въ томъ, что ему, подъ личною и имущественною его отвѣтственностью, разрешается производить разномую торговлю печатными произведеніями на ярмаркахъ въ предѣлахъ Ковенскаго губерніи, но съ тѣмъ условіемъ, чтобы имъ, Антономъ Дирмейтисомъ, раздѣльнъ разъ было бы испрашиваемо на то разрѣшеніе отъ Удѣльнаго Исправника, въ предѣлахъ уѣзда котораго, онъ намѣренъ бы деть производить упомянутую торговлю и чтобы имъ въ отношеніи производства этой торговли въ точности были соблюдаемы какъ нынѣ существующія, такъ и впредь могущія послѣдовать правила и распоряженія Правительства, до таковыхъ торговель относящихся. — Гербовный сборъ уплаченъ. — Гор. Ковна, Августа 29 дня 1908 года.

Л. Ковенскій Губернаторъ, Вице-Губернаторъ.

ВѢДЛИЧЕСТВА Камергеръ

[Signature]

директоръ Канцеляріи

[Signature]

LIUDIJIMAS

(Vertimas)

Šis (liudijimas) išduotas Kauno Gubernatoriaus, su atitinkamu parašu, su valdinio antspaudo prispaudimu valstiečiui Jonui, Antano sūnui, Dirmeičiui pažymint, jog jam, būnant savo asmeniu ir savo turto atsakomiam, leidžiama vesti išnešiojamą prekybą spausdintais kūriniais jomarkuose Kauno gubernijos ribose, bet su ta sąlyga, kad Antanas Dirmeitis kiekvieną kartą gautų leidimą tokiai prekybai iš viršininko (isprauninko) tos apskrities, kurios ribose jis yra pasiryžęs vesti minėtą prekybą, ir kad jis tos prekybos atžvilgiu tiksliai pildytų kaip dabar galiojančius, taip ir ateity galimus pasekti valdžios nuostatus ir potvarkius, susijusius su tokiomis prekybomis. — Valdžios mokestis sumokėtas. — Kaunas, rugp. 29 d. 1908 m.

Paširašė vicegubernatorius ir raštinės valdytojas.

Nebaigta paskaita

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ra. Profesorius turėjo greitai baigti. Žmogus negali ilgai tokioje ekstazėje gyventi, o Nemunas juk artėja prie jūros.

Bet profesorius savo paskaitos nebaigė. Kai staiga nutrūko jo balsas, aš pajutau, lyg būtų kažkas sudužęs. Kažkas labai traukia ir plono. Aš mačiau, kaip jis prad-

žioje nuleido rankas, kaip susmuko jo pečiai, kaip jis lėtai panarino galvą ir atsiremė į sieną. Gana ilgai mes visi stebėjome jo apalimą, nesiorientuodami, kas įvyko, tik kai per ilgai užtrukusi tylą priverstė mus pabusti. visi, kaip vienas, stvėrėmės jo gaivinti.

Po trumpos pertraukos Daugvila atgavo sąmonę. Jis sėdėjo ant grindų, nugarą atrėmęs į sieną, kiek išblyškęs, kuklus ir, kaip paprastai, nekreipias niekieno dėmesio.

Po kelių dienų Daugvilą išvežė į ligoninę. Jo apalpimai kartodavosi dabar kiekvieną dieną. Tolimesnio jo likimo nežinau. Bet toji paskaita mano atminty liks amžinai. Beje, Daugvila, išvykdamas į ligoninę, prisipažino, kad dėl šachmatų dingimo yra jis kaltas. Ne pelėš juos sugraužė, bet jis pats. Mes jam dovanojome tą nusizengimą ir palinkėjome greitai pasveikti. Argi jis nebuvo savo paskaita atpirkęs mums padarytos skriaudos?

— S. K.

J. Schoenke
Buchdruckerei
Buchbinderei

Tilsit, den 11 Juli 1907

*Herrn Dirmeitis's Buchhändler
gegen Vorreignung des Frachtbriefes
erhalten Sie's auf Bahnhof.
Bisohnen die Ware.*

20 Kankiškis a 23-4-60
60 Maskab. tlovis balto 40-24
30 Maskab. tlovis minkšto 40-12
30 Gerbiedis 35-10-50
100 Masna tlovis 20-20
50 Maskab. tlovis 15-7-50
70 Balandelis 30-12
10 Šalčinis 60-6
20 Kankria tlovis 5-1
20 Hagelonas 4-8.0
10 Bihnikis kalendros 3-30
15 Padovas 10-1-50

100-20
per Cassa 100
Rest 20 Kopy.
H. Schönlund
J. Schoenke

SPAUDOS PABIROS

Praeitų metų "Aidų" žurnalo Nr. 10 El. Vasiliūnienė ir šių metų "Draugo" balandžio mėnesio 24 d. numeryje Juozas Kojelis tampo už plaukų Lietuvoje likusį prof. Vabalą-Gudaitį. El. Vasiliūnienė, kaip moteriškai ir pritinka, V. Gudaitį peša švelniai ir stengiasi išlaikyti objektyvią nuotaiką, tačiau ir ji vienoje vietoje nebeišlaiko šaltų nervų ir sušunka: "Buvo skirtos paskaitos įrodyti, kad religija esanti opiumas, narkotikas, kuriuo narkotizuojasi milijonai žmonių".

Šitokią tvirtinimą apie Vabalą-Gudaitį girdžiu pirmą kartą ir laikau jį išlaužtu iš piršto. Prašau p. El. Vasiliūnienę konkrečiai nurodyti, kada ir kur minėtas profesorius yra skaitęs paskaitą apie religiją kaip opiumą ir narkotikus?

Jei Vasiliūnienė savo rašinyje teškė tik šį vieną niekalą, tai Juozas Kojelis, atsiraitojęs rankoves, buvusį savo profesorių be jokios apeliacijos sumurkdo į dumblyną. Būtent: 1. "Tačiau daugelį menkesnių 'nusikaltėlių' bolševikai čiupo iš karto, atimdami gyvybę, laisvę ar bent darbą. Gudaitis paliko. Ir paliko tokiam poste, kuriam patikėtas augštojo mokslo pedagogų paruošimas visam kraštui. Nesuklysim teigdami, kad Gudaitį nuo likvidacijos išgelbėjo ilgą laiką rūpestingai jo statytas materialistinės pedagogikos pylimas." (Pabraukta mano).

Tai gryniausias melas. Jeigu tą profesorių išgelbėjo "materialistinis pylimas", tai kas tada išgelbėjo prof. Mykolaitį-Putiną, J. Balčikonį, vyskupą Paftaroką ir kitus žymius Lietuvos vyrus, kurie ne tik nestatė jokių materialistinių pylimų, bet kaip pajėgdami stengėsi juos ardyti? J. Kojelis, pats pergyvenęs pirmąją komunistų okupaciją, labai gerai žino, kad komunistinėje santvarkoje žymesnieji žmonės paliekami gyventi tol, kol jie gali būti naudingi tai santvarkai. Bet norėdamas apdergti savo buvusį profesorių ir įkasti jo materialistinėms pažiūroms, skelbia biaurią netiesą.

2. Toliau J. Kojelis šitaip by-

loja: "Jis (V. Gudaitis) paliko nevaisingą tuštumą, ir piktžolėmis neprižėlusią. Ta pačia proga reiktų pasakyti, kad Humanitarinių m. f-to filosofijos ir pedagogikos katedros, jei neminėti poros svetimtaučių profesorių, buvo pasibaisėtinai silpnos".

Gera atestacija mūsų Vytauto Didžiojo Universitetui! Ir ją duoda buvęs to fakulteto studentas, išdrįšęs pasiimti to fakulteto diplomą ir po to drįšęs vadovauti vienai mokytojų seminarijai!!! Juk iš "nevaisingos tuštumos" nieko pasiimti negalima. Jeigu profesoriai buvo "tuščiagalviai", tai ir jų mokinys turėjo likti plikas tuščiagalvis. Na, būkime nuoseklūs, J. Kojelis savo tuštumą pateisina: "Laimė, kad veikė Teologijos-Filosofijos f-to filosofijos skyrius"... kuris..."didžia dalimi užpildė minėtą tuštumą".

Taip, tuštumai užpildyti reikalinga pilnuma. O toji pilnuma buvo *fanatinė pilnuma*, kuri ir J. Kojelio galvoje paliko tik aklą fanatizmą. Aš labai rimtai imu šiuos žodžius (Fanatinė pilnuma) ir kaip pavzdį tos pilnumos atsimeņu iš to fakulteto lektoriaus galvos išėjusį būsimos Lietuvos mokyklinės santvarkos projektą, dar ir dabar tam tikrų pažiūrų žmonėse labai aktualų ir propaguojamą. Siūlau J. Kojeliui pasiskaityti "Tremties Mokykloje" buvusį rašinį "Kultūrinė Demokratija" (autorius prof. Maceina) ir prisiminti tikrąjį to projekto autorių.

* * *

"Draugo" nr. 117 įdėtas vertimėlis iš lenkiško laikraščio "Wiadomosci Codziennie". Ten sakoma: "Iš Nürnbergo ateina žinios, kad amerikiečių protestantai siunčia į Čekoslovakiją, Lenkiją ir Rusiją 500,000 protestantiškų biblijų. (Pabraukta mano). Nenorime kalbėti už Čekoslovakiją ir Rusiją, bet kai dėl Lenkijos, tai protestantai šitu būdu daro jai skriaudą, užpildydami ją protestantiškomis biblijomis".

Biblija, kaip žinome, yra šventas Raštas ir jis religingiems krikščionims visiems yra tas pats, nežiūrint kokios

sektos vertėjas ją būtų vieną būtų pasityčiojimas", pats ty- ar kitą kalbą išvertęs. "Draugas", prie minėtos žinutės uždėdamas antgalį "Atrodo lyg (Tęsinys 6-me pusl.)

Come on-Celebrate! ADMIRAL'S 20th Anniversary Special

New 1954 Deluxe

\$79⁹⁵ **APEX** AERO CLEANER

\$7.⁹⁵

With any of 10 different Admiral Television Sets starting at \$199⁹⁵

Model F2226 Console TV Set

Plus Generous Trade-In Allowance on your old model

Hurry! Offer will have to be withdrawn when supply of cleaners is exhausted

APEX AERO CLEANER features include:

- SWIVEL TOP for convenient 'round-the-room' cleaning
- HI-POWER MOTOR for super-suction, "deep-down" cleaning
- DISPOSABLE DUST BAG assures sanitary cleaning, easy emptying
- TOE-TAP SWITCH eliminates bending and stooping
- COMPLETE CLEANING TOOL SET for every cleaning requirement

Come in and SAVE NOW!

Admiral

Traficante Bros.

2301 WEST TAYLOR STREET

TAYLOR 9-9100

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

They will thank Us... You will thank us for inviting them to "BEAUTIFUL COLORADO"

HYUP RANCH

Wood and Park, Colorado

ACCOMMODATIONS: Boys and Girls are placed in groups of four in clean, well-kept rooms having comfortable bunk beds, with toilet facilities and shower. All the rooms are located in one new lodge, located in a group of aspens and pines, with a splendid view of Pike's Peak. Delicious home-cooked meals, prepared in a modern kitchen, are served "Family Style"... just the way the young "Cowhands" like it.

LOTS OF FUN FOR EVERYONE

Horse Back Riding—Sightseeing Trips—Tours Around The Mountains. ALSO FAMILY ACCOMMODATIONS

And Such Reasonable Rates: 4 WEEKS only \$250—8 WEEKS only \$450

(Which includes transportation to Hyup Ranch) For Further Information — Wire, Write or Phone

JOHN KONTNY Jr. Director

Hyup Ranch, P. O. Box 104, Woodland Park, Colorado or phone MU 7-9060

SUTVARKYKITE LAIKU SAVO AUTOMOBILI STASYS DAPKUS

3255 SO. UNION AVENUE Tel. CALUMET 5-1127
Prityrės mechanikas, turįs moderniausių įrankius, gerai ir nebrangiai pataiso karoseriją ir nudažo, taip pat sureguliuoja

motorą, kad taupiau naudotų benzina ir alyvą. Dirbtuvė yra 3231 So. Lowe Ave., įvažiuoti reikia iš alėjos. Kas negali atvažiuoti į dirbtuvę, skambinkite telefonu susitarimui.

LIETUVISKA ĮSTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

Savings & LOAN ASS'N

INSURED UP TO \$10,000

2555 West 47th St. CHICAGO 32, ILL. LAR. 5-1083

B.R. PIETKIEWICZ PRES.

(Atkelta iš 5-to psl.)

dievoto kataliko dvasiško į kurią nors kalbą išversti Voltero raštai gali virsti katalikišku katekizmu arba breviorium?

* * *

Maskvos bosai okupuotos Lietuvos menininkams suteikė labai didelę malonę: leido nuvykti į Maskvą ir ten pasirodyti. Po to visam pasauliui būnijo: "Žiūrėkite, kokią laimę turi okupuotos Lietuvos žmonės! Net į Maskvą jiems leidžiama atvykti".

Ach, kokia laisvė ir laimė... Ir lietuviškoje "progresyvių" spaudoje netruko to džiaugsmingo klyksmo: pamanykite, lietuviška meno dekada Maskvoje. Kanadoje leidžiamame "progresyvių" Liaudies Balse nr. 1, 178 rašoma apie LTSR Meno Laureatų išpūdžius Meno Dekadoj Maskvoj. Čia išgirstame J. Švedo, J. Stasiūno ir G. Jackeivičiūtės pasisakymus. Ir aklam aišku, kad tie pasisakymai rašyti ne pačių pasirašiusiųjų. Apie Maskvą jie kalba, kaip tolimo laukinio užkampio vaikai pirmą kartą buvę mieste ir visi trys, kaip susitarę, nepaprastą dėkingumą reiškia Maskvos menininkams, davusiems jiems neapsakomai vertingų nurodymų meno reikalais. Kokie tie patarimai bei nurodymai, visai neminima. Aišku, kad jie turėjo būti labai vertingi. Panašiai, kaip 1940 metais rudeniop ruošiantis spalių revoliucijos iškilmėms. Iš anksto tada buvo įsakyta visoms įmonėms, meno įstaigoms ir mokykloms pasiruošti tai "darbininkiškai" šventei. Nors ir trumpą laiką gyvenę komunistiniame danguje, Lietuvos žmonės žinojo, kad įsakymą šventei pasiruošti reikia pildyti visu stropumu: kiekviena įmonė, mokykla, meno įstaiga įpareigos dalyvauti eisenose, iš anksto paruošti plakatus, transparentus ir įrašė į juos kogeriausius ir, atrodo, kotinkamiausius, tuometinį režimą atitinkančius šūkius.

Kelias dienas prieš iškilmų dieną "Švietimo ir Meno Darbuotojų Prof. Sąjungos" centras įsakė visų paruoštų plakatų projektus bei šūkius atnešti parodyti jam. Skirtą dieną į buv. Darbo Rūmus Kaune susirinko atstovai su paruošta medžiaga. Draugė Dektoraitė (pavardė tikra) viską stropiai peržiūrėjo, daugelį pagyrė ir pranešė: "Draugai, dėkui už pastangas ir įdėtą darbą. Bet aš čia turiu gavusi iš Maskvos naujų nurodymų. Prašau susipažinti ir vykdyti". Pasakiusi tą, draugė pirmininkė patiesė prieš nustebusius atstovus keleto lapų "pakeitimų" tekstą: jame surašyta keliolika dešimtų šūkių, garbinančių "genijų" Staliną ir komunistinę santvarką. Ir tik tai tuos, o ne kitus šūkius galima įrašyti į eisenoms paruoštus plakatus ir transparentus. Nereikia nė aiškinti, kiek vargo turėjo įmonės, meno įstaigos ir mokyklos

iš naujo, pagal Maskvos įsakymą, viską pertvarkyti. O lietuviškai meno dekada Maskvoje jau buvo pradėta ruošti 1941 metais. Pasiruošimo instruktoriais buvo atsiųsti rusai, net lietuviškų tautinių šokių tekstai irgi buvo atsiųsti iš Maskvos. Ach, moja rodnaja Moskva...

* * *

Čekų rašytojas Karl Čapek po pirmojo pasaulinio karo parašė knygą "Šaunus Kareivis Šveikas". Narsus buvo šveikas, nieko nebijojo: ir virtinę kvailesnių už save priešų už kaklų virvele pasirišęs parsivesdavo, ir atsižymėjimo kryžių gaudavo, ir savo viršininkams per petį plodavo ir... ką čia viską ir išvardysi. Visai panašiai, kaip šitame apklausinėjime:

Pirmininkas: Ar jums žinoma, kad Sheine pats nevalydamo savo batų?

Armijos Sekretorius: Girdėjau apie tai.

Pirmininkas: Ar jūs žinote, kad Sheine samdydavosi kitą kareivį išvalyti jo šautuvą?

Armijos Sekretorius: Apie tai sužinojau vėliau.

Pirmininkas: Ar jums žinoma, kad tas kareivis savo tiesioginiam viršininkui leitenantui plodavo per petį?

(Tąsa 8-tam psl.)

LIETUVIŠKA GĖLIŲ PREKYBA

"PEOPLES FLORIST"

Meniška atliekame visokius gėlių užsakymus:

- ★ VESTUVĖMS
- ★ VARDINĖMS
- ★ KRIKŠTYNOMS
- ★ LAIDOTUVĖMS

Savininkas R. ir O. HOMKO

1850 West 47th St.

Lafayette 3-1786

SAUGESNĖS vietos taupymui niekur nerbsite. Kiekviena sąskaita apdrausta iki \$10,000. Penkiasdešimt penki metai patyrimo ir draugiško pataravimo.

DISTRICT SAVINGS

and LOAN ASSOCIATION

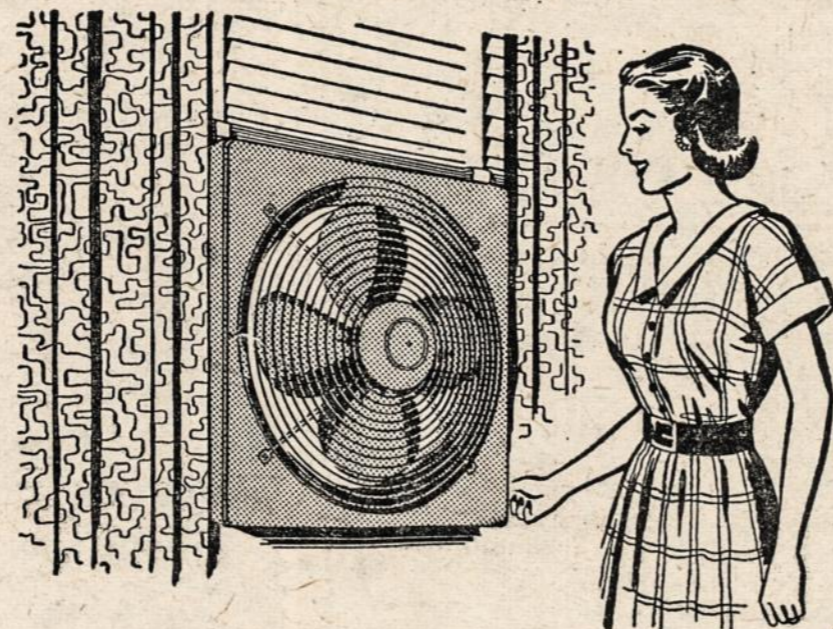
Štabas kalba lietuviškai

3430 South Halsted Street

HUNTER WINDOW FAN

gives you cool, fresh air at low cost

A cool home is a bargain any hot, humid summer day or night. With the powerful new Hunter Window Fan, such comfort is a luxury you can easily afford this summer.

This attractive modern fan can be installed in any standard window in a few minutes. Its electrically reversible motor gives ventilation or circulation, at two speeds. Guaranteed 5 years.

Phone us or come by for a demonstration today.

GUARANTEED ELECTRIC APPLIANCE AND FURNITURE COMPANY

2876 West Cermak Road

BIshop 7-3333

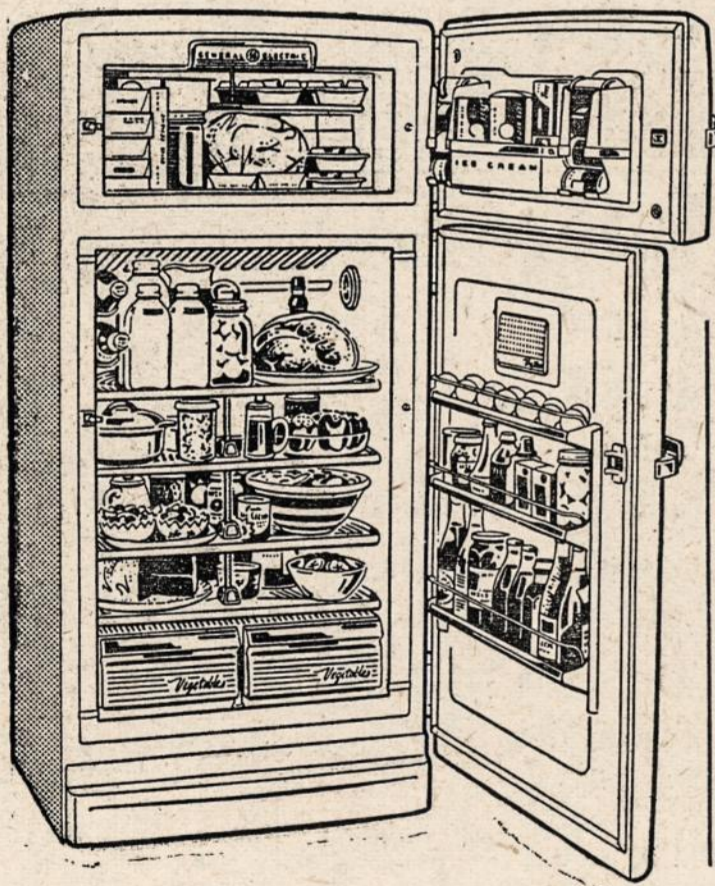
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

BIRŽELIO MĒN. 20 D. BUS PAVASARINIS "NAUJIENŪ" PIKNIKAS-GEGUŽINĒ LIBERTY GROVE PARKE, WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

NOW AT LEO BERMAN'S

NEW G-E REFRIGERATOR WITH
**REVOLVING
 SHELVES**
 PUTS ALL FOOD AT YOUR FINGERTIPS!

REFRIGERATOR - FREEZER
 COMBINATION

Model LH-121L 12.1 Cubic Feet

**EASY
 TERMS**

Authorized Dealer
**GENERAL ELECTRIC
 APPLIANCES**

- * Fold away bottle racks
- * Ice cream rack—juice can dispenser
- * Adjustable door shelves
- * Mini-Cube ice trays

2 separate appliances in 1 cabinet! A big automatic defrosting refrigerator—and a true zero-degree freezer that holds up to 89 packages of frozen foods!

SEE IT TODAY! LIBERAL TRADE-IN ALLOWANCE!

LEO BERMAN HARDWARE & APPLIANCES

1638 W. 63rd Street

(1 block West of Ashland on 63rd St.)

HEmlock 4-6800

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JUNE 5, 1954

Praktika - geriausia žurnalistų mokykla

Ar galima išauginti laikraštinius kursus ir mokyklo-
mis? Skandinavijoje į šį klausimą patyrę spaudos darbuotojai atsako neigiamai.

Bet Danijoje, šaly su šimtme-
tiniais laikraščiais, pradedama optimistiškiau galvoti apie teoretinio paruošimo naudą žurnalistams. 1946 metais Aarhus universitete buvo įsteigti žurnalistų kursai ir jų vedėjas, istorijos profesorius Troes Fink, dabar iškelia šių kursų naudą.

Bet ir šis žurnalistinių "fakultetų" šalininkas sako, kad ši profesija remiasi praktika, o ne teorija. Aarhuso universitete yra suorganizuoti dveji kursai: žurnalistams, turintiems bent dviejų metų praktiką, ir antrieji — žurnalistams su 6 metų praktika. Kursai tęsiasi 3 mėnesius. Jiems pasibaigus nedaromi jokie egzaminai ir neduodami "diplomai", sako prof. Fink. Iš įstojusiujų nereikalaujama nė gimnazijos baigimo; svarbu, kad jie būtų išdirbę spaudoj atitinkamą laiką.

Daugiausia šiais Aarhus universiteto kursais pasinaudoja provincijos spaudos žurnalistai. Žurnalistikos fakultetų, kurių užtikinama Jungtinėse Valstybėse, nėra nė vienoj Skandinavijos šaly. S. V.

Protestantų dangus atviras abejingiesiems

Neseniai Švedijoje išėjusioj kelių autorių knygoj "Mūsų pažiūros į katalikybę" evangelikų protautojai svarsto, ar galima jiems pasirinkti kelią į Romą, jei ją pripažinti "didžiąja tvirtove" prieš komunizmą. Pirmojo rašinio autorius Olov Hartman atsakė, kad Roma ir šiuo atveju evangelikams nepakeliui.

Pagrindinė kliūtis tokiam pasirinkimui pareina "nuo mokslų apie mokslą". Ką švento Petro įpėdinis paskelbia dogma, tuo kiekvienas katalikas yra priverstas tikėti. Ten, Romoj, tikėjimas reiškia paklusnumą, o abejojimas — nuodėmę, rašo Hartman. Pagal liuteroniškąją krikščionybę, tikėjimas religijos mokslu nėra dvasinis paklusnumas, o tik pastangos sukelti tikėjimą evangelijomis. Pagal protestantiškąją mokslą, išganymas nereikia priimti viską be jokių abejonių už tiesą. Protestantų bažnyčia yra patenkinta, jei visa tai, kas mokoma ir daroma bažnyčioj, leistų tiesos ieškotojui patikėti Dievo gailėstingumu. Protestantų bažnyčia pripažįstanti žmogui teisę ieškoti tiesos. Jei žmogus ką nors savaip išsiaiškines ir suabejojes bažnyčios skelbiamomis tiesomis, jis dar nelaikomas žuve. Dangus esąs ir abejingiesiems atidarytas. — S. V.

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, JUNE 5, 1954

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

Arm. Sekr.: (juokdamasis) Ne, to negirdėjau.

Pirm.: Ar jūs girdėjote, kad Sheine sakėsi afėjęs sumoderinti mūsų kariuomenę?

Arm. Sekr. (kvatodamas): Ne, apie tai girdžiu pirmą kartą.

O dabar amerikoniški laikraščiai jau deda to kareivio simpatijos nuotraukas ir rašo, kad ir ši panelė bus pakviesta apklausinėjimui.

Nei Karl Čapek, nei jo sukurtasis Šveikas niekada sapnuoti nesapnavo, kad kada nors Šveiko antrininkas sukels ant kojų galingiausią pasaulio valstybę ir, kad jo byla jaudins visą pasaulį, kuriame šiandien visuose užkampiuose rūgsta padegamas būsimų skerdynių parakas. Argi tas dabar svarbu, jeigu reikia išaiškinti, kiek kartų kareivis Sheine per dieną skambindavo telefonu savo merginai ir ką jis su ja kalbėdavo.

Tikrai, "ką Dievas nori nubauti, tam atima..." atsiprašau, būčiau kažin ką nuplepėjęs. Juk aš dar neturiu Amerikos pilietybės popierius.

P. S. Būsimos Lietuvos mokyklų santvarkos projektą yra paruošęs prof. St. Šalkauskis. Tą projektą platokai aptarė prof. Maccina 1947 metų "Aidų" žurnalo Nr. 8. Amerikoje lietuvių visuomenei jį 1953 m. platokai referavo (Bostono Rašytojų Klubo susirinkimuose) krikdemų žymus veikėjas Lušys.

PAVASARINE

Naujienu gegužinė

Birželio 20 dieną

LIBERTY GROVE

Willow Springs, Ill.

(Ten, kur buvo pereitais metais)

Sokiems gros geri muzikantai
Bufetas, virtuvė ir "fonės"

10-DAY FREE HOME TRIAL!

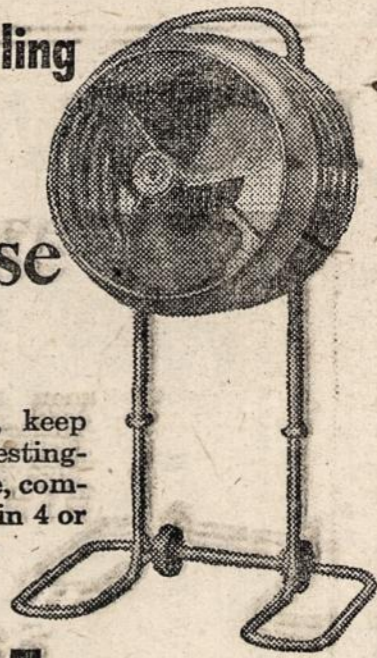
Enjoy Comfort Cooling
TONIGHT!

Westinghouse

Model 16MA4 *Mobilaire*

Sleep cool on warm nights, keep cool on hot days with Westinghouse *Mobilaire*! All-purpose, comfort-cooling fan changes air in 4 or 5 rooms every minute. Portable, no installation. Try it tonight.

Only \$84⁹⁵

COOL A WHOLE ROOM

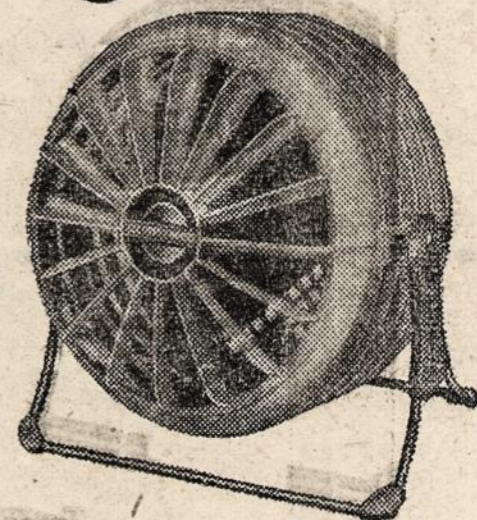
with Powerful

Westinghouse

Riviera
15

Beams cool air even
to distant corners!

New, powerful motor and Air-Jet Vanes put an end to summer heat miseries—actually cool a whole room! Use it anywhere to get rid of hot, inside air or to pull in cool, fresh outdoor air.

\$39⁰⁰

YOU CAN BE SURE... IF IT'S Westinghouse

4FN-4210

Guaranteed Electric Appliance and
Furniture Company

2876 W. CERMAK ROAD

BISHOP 7-3333

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

Rekordas...

- ★ Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- ★ Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes ir savo taupytojams išmokėjo kiekviettą sutaupyttą dolerį
- ★ Aukštus dividendus išmokėjo visada be perstojimo
- ★ Partrauksim jūsu pinigūs iš kitur, jei atnešite savo banko knygtę.

Nelaukit—Pradėkit Taupyti Šiandien!

Istaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų, Kėtvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro, Trečiadieniais visai neatidaroma.

AND LOAN ASSOCIATION

2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VI rginia 7-7747

Kultūros pasaulyje

Veikalas lenkų kultūrai atžymėti

Paryžiuje pradedamas leisti monumentalus Aleksandro Brückner'o veikalas "Lenkų kultūros tūkstantmetis". Veikalas, kuris bus leidžiamas sąsiuviniais, turės 1,200 puslapių ir 500 iliustracijų. Tai bus savo rūšies enciklopedija, kuri apims tik su lenkų kultūra susijusius reiškinius. Praktiniu atžvilgiu jis bus labai patogus, nes viename tome bus sukaupta plati polonistinė medžiaga. Panašiu keliu yra nuėję latviai, kurie leidžia Latviją liečiančią trijų tomų enciklopediją.

A. Brückner buvo vienas žymiausių polonistikos specialistų, kurio vardas figūroja pasaulio mokslininkų eilėse. Jo nuopelnai lenkų kultūros tyrinėjimams yra milžiniški. Yra parašęs visą eilę veikalų, kuriuose nagrinėja lenkų literatūros, istorijos, kalbos, ortografijos ir kt. klausimus. Deja,

Veikalo autorius Aleksandras Brückner priklausė prie tų lenkų kultūros tyrinėtojų, kurių pažiūros į mažesnių tautų, jų tarpe ir į lietuvių, kultūrą yra mus įžeidžiančios.

Duonos kultūros istorija

Tvirtinama, kad duonos gaminimo pažanga liudija tautų civilizacijos pažangą. Birželio mėnesį Chicagos vidurmesčio bibliotekos prieangy, į kuri įėjimas yra iš Randolph St., vyks duonos paruošimo ir kepimo evoliucijos paroda, kuri pavadinta "The Romance of Baking".

Duona yra seniausia ir kartu paprasčiausia maisto forma, be kurios neapsieina ir šių dienų žmogus. Jau primityvios tautos žinodavo, kaip akmenų pagalba galima sumalti grūdus, pagaminti tešlą ir ją iškepti ant įkaitintų plytų. Egipto galyne duonos kepimo amatas buvo labai gerbiamas. Ramzes III-is ypatingai globojo kepejus, kurie pateikdavo duoną, pagamintą iš auksinių kviečių ir miežių grūdų. Egiptiečių duona buvo lengva ir puri, nes jie buvo išradę specifinius tešlos paruošimo būdus.

Graikai apie 800 m. prieš mūsų erą jau naudojo uždara duonos kepimo būdą. Ypatinga duona buvo paruošiama dijonizijų išskilmėms. Romėnų duona primena daugeliu atžvil-

gių mūsų. Pompejos iškasenoje rasti gerai išlikę duonos kepaliukai, kurie rodo, kad tais laikais būdavo miltai rūpestingai sijojami, o į tešlą pilamos tam tikros rūgštys. Bet romėnų duona buvo dar tokia sunki, kad ji skendo vandeny.

Tie, kurie turėjo progos keliauti po Europą, pastebėjo, kad beveik kiekvienas kraštas sau gaminasi atskiras duonas, kurios ir skoniu ir sudėtimi skiriasi. Iš Europos atkeliavę į Ameriką imigrantai daugiau ar mažiau išlaiko specifinius savo kraštų duonos gaminimo būdus. Amerikoje yra žinoma italų duona, kurioje yra kiaušinio priemaišų, prancūzų duona, ruginė vokiečių duona, ruginė rusų duona ir kt.

VADOVAS Į SVEIKATĄ

Geresniam sveikatos išlaikymui nauja knyga

BUKITE SVEIKI

kurią parašė ir išleido Dr. Steponas Biežis; SLA Daktaras Kvotėjas. Šioje knygoje aprašoma suprantama lietuvių kalba svarbieji sveikatos išlaikymo dėsniai: KAIP BŪTI SVEIKU IR ILGAI GYVENTI.

Ši svarbi knyga privalo rasti kiekvienoje lietuvių šeimoje. Kaina tik 2 doleriai su prisiuntimu. Tuoju užsakykite.

Užsakymus siųskite knygos autoriui:

DR. S. BIEŽIS

3241 West 66th Place

Chicago 29, Ill.

Telefonas: REpublic 7-7868

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

we honestly believe these are today's greatest TV buys!

CBS-Columbia full fidelity TV sets

There's a difference you can see and a difference you can hear between CBS-Columbia Full Fidelity Television Receivers and ordinary sets.

Full Fidelity Sight gives you a constantly sharp, deep, brilliant picture. And 360° Full Fidelity Sound gives you a richness of true sound such as you've never heard from a TV set. Two separate speakers face in opposite directions and radiate sound all around you. *The whole room plays!*

Come in for a demonstration. Check the low price tags and you'll agree CBS-Columbia Full Fidelity TV Sets are the biggest, brightest, most beautiful buys in TV history!

CBS-Columbia a division of the Columbia Broadcasting System

GUARANTEED ELECTRIC APPLIANCE AND FURNITURE COMPANY

2876 West Cermak Rd.

Bishop 7-3333

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

visus mokesčius čia sumokėjus

100% apdrausta

DRABUŽIAI
GYDUOLĖS
ir t. t.

Jūsų giminės gauna be jokių jiems išlaidų

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 SO. STATE ST., CHICAGO
Tel. WAbash 2-9354

Atdara šeštadien. iki 1:30 popiet.

9 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, JUNE 5, 1954

Spaudos metų kronika

1954 viešpaties metai, kurie lietuvių emigrantų dar vadina mi spaudos metais, nes žymi penkiasdešimtmetinę sukaktį nuo lietuviškų rašmenų atkovo-vojimo, pasižymėjo įdomiais reiškiniais... Taip rašys būsimasis kronikininkas apie šias dienas, kai mūsų jau nebus. Aš noriu jam padėti.

Nuo Chicagos pradėti sarmata. Visgi savas miestas. Geriau nuo Kanados, nuo kokio nors Montrealio. O ten, štai, kaip viskas klesti: "Spaudos atgavimo sukaktuvės praėjo veik tydomis. Bendruomenės surengtame minėjime dalyvavo apie 50 asmenų. Gi kun. J. Bobino 25 metų kunigavimo sukaktuvėse-baliuje dalyvavo per 600 asmenų. Gauta daug sveikinimų ir aukų".

Kad kronikininkui būtų aiškiau, kodėl taip įvyko, mes jam padėsime susiorientuoti: tatau įrodo, kaip didžiai yra katalikiška lietuvių tauta ir kokį prisirišimą ji rodo prie Kristaus vietininko vietininkų.

Dabar eisime prie Chicagos. Kad ir pro New Yorką, bet prie Chicagos. Atsakomybės prieš Dievą vardu Kunigų Vienybės New Yorko ir New Jersey provincijos kunigai uždraudė tikintiesiems skaityti New Yorke leidžiamą "Vienybę", nes ji tikėjimą stato į pavojų. Tikėjimą pastatė į pavojų viena "Vienybėje" atspausdinta studijėlė, kuri parašyta, remiantis visame pasauly žinomais moksliniais veikalais. Benė pirmasis Kunigų Vienybės Provincijos Valdybos atsišaukimo paklausė čekagietis... Lietuvių Rašytojų Draugijos valdybos narys, viešu laišku paprašęs to laikraščio jam daugiau nesuintinėti. Nors po Kunigų Vienybės Provincijos Valdybos pareiškimo minėto laikraščio skaitytojų skaičius Chicagoje pakilo, bet žinodami, kad ne kiekybėje, o kokybėje glūdi esmė, mes taip pat galime pridėti: tatau liudija apie didelį lietuvių tautos ir jos rašytojų valdybos prisirišimą prie Dievo.

Ta proga tenka būsimam kronikininkui taip pat paaiškinti, ką reiškia žodis "vienybė". Kaip ir daugelis kitų, ši sąvoka spaudos metais yra pakeitusi savo reikšmę. Kad ir šiuo atveju: mes susiduriame su dviem "vienybėmis", kurios kovoja viena prieš kitą. Jeigu kronikininkas bus pastabus, tai jis atkreips dėmesį ir į kitų žodžių prasmės pakitimą, pvz. "darbininko", "draugo" ir t. t.

Nenutoldamas nuo tos pačios Chicagos, būsimasis kronikininkas pastebės dar vieną būdingą reiškinį: spaudos metais pakito ne tik kai kurių žodžių reikšmė, bet ir degtinės skonis. Vienoje vestuvių puotoje kun. Sugintas griežtai pasisakė prieš dainą "Karti, karti, degtinė karti". Visu kuni-

gišku orumu jis užprotestavo prieš tokį degtinės pravardžiovimą ir iš puotos išėjo...

Beje, spaudos metais dolerio kursas nepasikeitė. Didelė da-

lis spaudos parodos lankytojų buvo linkusi aukoti maždaug tiek, kiek kainoja pora bonkų... "Coca-Cola".

— Kronikininkas

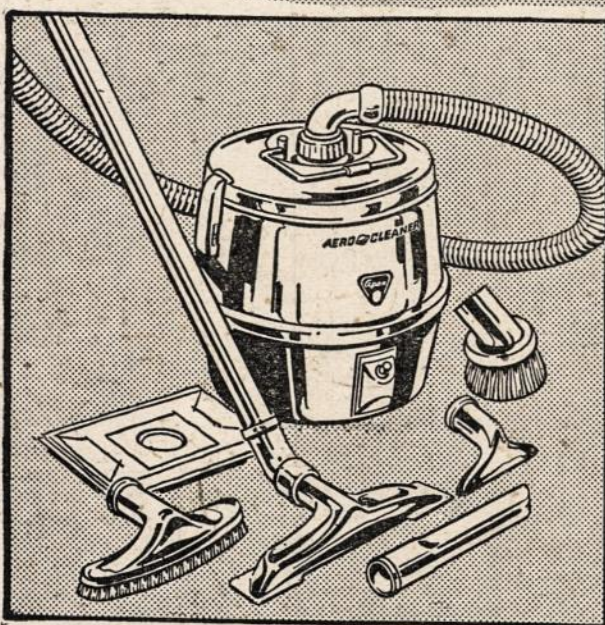
Naujienu gegužinė
Birželio 20 dieną

LIBERTY GROVE
WILLOW SPRINGS, ILL.

Come on-Celebrate!

Admiral's

20th Anniversary Special

APEX AERO CLEANER

Features include:

- SWIVEL TOP for convenient 'round-the-room' cleaning.
- HI-POWER MOTOR for super-suction, "deep-down" cleaning.
- DISPOSABLE DUST BAG assures sanitary cleaning, easy emptying.
- TOE-TAP SWITCH eliminates bending and stooping.
- COMPLETE CLEANING TOOL SET for every cleaning requirement.

New 1954 Deluxe

\$79⁹⁵ **Apex**
AERO CLEANER
FREE

when you buy any 1954 Admiral Refrigerator starting at **\$195⁴⁰**

Plus Generous Trade-In on your old model

Hurry! Offer will have to be withdrawn when supply of cleaners is exhausted

See the sensational new "UP-SIDE-DOWN" REFRIGERATOR

New! Storage capacity of a 9 cu. ft. size Refrigerator Up Top!

No bending or stooping to reach. Starts at table-level height. Has exclusive "Humid Cold" feature. Never needs defrosting.

New! The Freezer's At The Bottom

With a capacity of over 120 lbs.! 2 convenient freezing shelves to sharp-freeze and store foods at super-low temperatures. Plus many more all-new features!

Model 12D13

COME IN AND SAVE NOW!

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 West 51st Street

Tel. HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Dirbtini Dantys

Laisvi ar nepritaikyti?

DANTŲ PLOKŠTELĖS
pataisomos ir stipriai įstatomos.
Sužaloti dantys pataisomi,
o nuotrupos išlyginamos

— 1 valandos darbas —

State Dental
Plate Laboratory

1635 W. 47th St. YArds 7-4499
639½ W. 63rd St. WE 6-2608
944 W. 63rd. WA1brook 5-2558

Dirbtini Dantys

Laisvi ar nepritaikyti?

— 1 valandos darbas —

Cleveland Dental
Plate Laboratory

2326 So. Cicero Ave. OL 2-7263
456 W. North Ave. MI 2-6221
404 E. 47th Street. AT 5-6880
160 Milwaukee Ave. HU 9-3242

Dirbtini Dantys

Laisvi ar nepritaikyti?
DANTŲ PLOKŠTELĖS
pataisomos ir stipriai įstatomos.
Sužaloti dantys pataisomi,
o nuotrupos išlyginamos.

— valandos darbas —

A-1 Dental
Plate Laboratory

22 W. Madison, Room 223,
DE 2-6804
1587 W. Ogden Ave. MO 6-3733
1425 Wilson Ave. LO 1-9280
2003 W. Lawrence SU 4-8708

Rodestezija

Rodestezija buvo žinoma ir egiptiečiams. Senovėje tokius žmones, kurie vienoki ar kitoki būdu sugebėdavo rasti po žeme vandens gyslą, vadindavo burtininkais ir raganiais. Burtai čia, žinoma, nieko negalėjo padėti. Yra žmonių, kurie geriau už kitus sugeba nustatyti tam tikrą vietą, kur yra vandens po žeme. Vandens ieškotojai vartodavo vienam gale perskeltą gluosnio šakelę, kuri, nukreipta į tą pusę, kur yra vandens, palinksta. Kitas įrankis yra panašus į aukštyn kojom apverstą "T" raidę, kurio galuose yra vandens puodukai. Pagal šitų įrankių veikimą vandens ieškotojas gali apskaičiuoti vandens kiekį ir numatyto gręžti šulinio gilumą.

Kai kurie mėgėjai vandens ieškotojai mano, jog augalija geriau tarpsta ten, kur yra pakankamai vandens žemės paviršiu ir pačioje žemėje, nes kai kurios algos giminės žolės asiūkliai ir kt. tokiose vietose ir auga.

Mūsų planetoje vandens yra daugiau, negu sausos žemės. O sausuma yra tirstai apgyvenama žmonių ir įvairių gyvulių, kurie be vandens, šio gyvybės elektryro, negalėtų gyventi nė vienos dienos. Bet žemės paviršiuje ne visur yra vandens. Yra pasaulyje vietų, kur po žeme nesurandama vandens gyslų. Yra vietų, kaip pvz. Floridoje, kur, pragrežus kelių pėdų žemės pluta, gaunama vandens. Toliau nuo jūros, aukštumose, atseit, Arizonoje, Nevadoje, Utah ir kt. vanduo po žeme randamas giliau, o kai kur ir visai jo nėra. Kalnų srityje yra gausu požeminių vandens gyslų bei upių, bet dasigauti iki tokių gelmių nevisada pasiseka.

Visų pirma vandens ieškotojas turi tiksliai nustatyti vandens vietą. Paskui gręžiamas šulinys. Vandeniui, kaip ir mineralams ieškoti po žeme, dabar yra modernūs prietaisai, atseit, elektroninė mašina, kuri kainuoja \$10,000.

Pasak "Arizona Highways" žurnalą, Arizona turi visokių mineralinių turtų, stebinančių gamtos vaizdų: Grand Canyon ir kt., bet ši valstybė šykšti vandeniui. Net lietaus kritulių esti mažiau kaip kitur. Kas iš tos žemės, jeigu negalima laikyti gyvulių ūkio ir pačiam gyventi? Bet modernūs rodostezijos mokslas ir žmogaus pasilangos pradeda nugalėti arba nors gamtą išnaudoti savo naudai. Gamtoje, sakysime, yra

lyg ir tam tikras "balansas", pagal kurį iš kalnų nuteka daug vandens nuo tirpstančio sniego į upes. Tačiau tokia vandens tekėjimo tvarka ne visiems leidžia juo pasinaudoti, kurie gyvena toliau nuo upės ar ežero. Ūkininkui vanduo reikalingas jo sodyboje, o vandens jo sodyboje po žeme nėra. Tuo atveju yra steigiamas irigacinė sistema: vandentiekiai (kanalai), statomi tvenkiniai. Ši kliūtis JAV šiandien jau beveik pašalinta.

Didieji vandenys—ežerai, upės yra JAV Federalinės valdžios žinioje. Valdžia kontroliuoja žuvininkystę, rūpinasi žuvų apsauga bei jų vaisa. Didieji miestai ima vandenį iš ežerų, atseit, Chicago iš Michigan ežero, Clevelandas iš Lake Erie, Miami — iš Okechobee, New Yorkas ir Bostonas — iš ežerinių rezervuarų ir t. t. Miestų savivaldybės rūpinasi geriamojo vandens švara. Bet ūkininkai priversti patys van-

(Tęsinys 12 pusl.)

KUR GALIMA UŽSISAKYTI 'DARBA'

žurnalo "Darbas" metinė prenumerata \$1; pavienio numerio kaina 25c. Lietuvių Darbininkų Draugijos nariai žurnalą gaurā nemokamai. Skaitytojų patogumui, sekamos įstaigos bei asmenys sutiko platinti "Darbą", t. y. priimti prenumeratą ir pardavinėti pavienius numerius:

CHICAGOJE: (1) "Naujienos", 1739 So. Halsted St.
(2) V. B. Ambrose, 927 W. 34 Pl., Chicago 8, Ill.
(3) J. Kundrod, 3902 So. Albany Ave., Chicago 32, Ill.
DETROIT: A. Kulesienė, 3948 Risdon, Detroit 16, Mich.
BROOKLYNE: (1) A. Buivydienė, 8620—75th St., Woodhaven, L. I.
(2) B. Spudienė, 8833 Elent Lane, Woodhaven.
CARNEGIE, PA.: Mrs. E. Shurmaitis, 708 Doolittle St., E. Carnegie
CLEVELAND: W. Ukertis, 1322 E. 89th St., Cleveland 6.
BALTIMORE: K. Matuliasukas, 1519 W. Lombard St., Baltimore 23
AKRON, OHIO: N. Trumpikas, 773 Bisson Ave., Akron 7.
PHILADELPHIA: Wm. Burton, 2014 Orthodox St.
ROCKFORD, ILL.: Rose Buches, 512 Brook Road.
SHAMOKIN, PA.: J. D. Tauris, 411 No. Shamokin St.
WILKES-BARRE, PA.: J. V. Stanislovaitis, 86 Amherst Ave.
MONTELLO, MASS.: (1) K. Venslauskas, 12 Andover St.
(2) P. Krušas, 141 Sawtell Ave.
CAMBRIDGE, MASS.: (1) L. Silkinis, 783 Main St.
(2) Vincent Spa, 233 Portland St.
NORWOOD, MASS.: F. Ramon, 1118 Washington St.
SOUTH BOSTON: "Keleivis", 636 Broadway
KANADOJE: (1) K. Lukoševičius, 85 Wilson St., Hamilton, Ontario, Canada.
(2) P. Shimelaitis, 1271 Alard St., Verdun, (Montreal)
ANGLIJOJE: A. Zamžickas, 26 Devonport Rd., London W 12 Engld.
AUSTRALIJOJE: "Australijos Lietuvis", 35 Cator St., West Hindmarsh, Adelaide, S. E. Australia.

Bet parankiausia užsisakyti tiesiog, rašant laišką ir siunčiant pinigų Lietuvos Darbininkų Draugijos Sekretoriui šiuo adresu:

N. JONUŠKA, 15 Cotton St., Roslindale, Mass.

GAPSINKITES NAUJIFNOSE

IT'S EASY

AS

HANGING

A

PICTURE

NEW

SENSATIONALLY

BEAUTIFUL

Kelvinator KITCHEN CABINETS

KELVINATOR PANTRYETTES
THE WORLD'S MOST BEAUTIFUL

YOU CAN INSTALL THEM YOURSELF!

If you can hang a picture you can modernize your kitchen with new Kelvinator Cabinets. Pantryettes (wall cabinets) are installed by merely hanging them on special hanger strips which are attached to wall studding. Base Cabinets slide into place like furniture. No furring or special bracing is required. Only simple household tools are needed to do the complete job. A wide range of sizes allow you to make a custom-tailored job in any size or shape kitchen.

WIN sensational "Holiday House"
or \$25,000 in cash in KELVINATOR'S \$75,000
2nd ANNUAL "HOMEMAKER'S HOLIDAY" CONTEST!
NOTHING TO BUY! Just come in for FREE Entry Blank

B&M PLUMBING & HEATING SUPPLIES

5856-58 So. Ashland Avenue

Grovehill 6-1204

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

(Tęsinys iš 11-to psl.)

deniu apsirūpinti. Jiems į pagalbą ateina specialistai šulinių gręžikai, kurie su instrumentais suranda vandens gyslą už tam tikrą atlyginimą, paprastai \$25.00. Bet buvo atvejų, kuriais paskaitė iki \$300.00 už vandens suradimą. Šulinio gręžimo kaina priklauso nuo gilumo ir sugaišto laiko.

Vandens rūšys

Vanduo iš pavadinimo yra tik vanduo. Bet jis turi rūšis, skonį, atspalvį ir sudėtį. Ne visas vanduo yra vienodas. Jis turi skonį dėl mineralinių elementų, druskų, geležies rūdos, sieros ir kt. Tyras šaltinio vanduo yra sveikiausias gerti, kuris atplaukia iš žemės gilumos. Vanduo po žeme tekdamas valosi ir esti vienodos temperatūros. Lietaus vanduo paprastai atnešamas debesų iš kitur. Jis turi šarminių elementų, minkštesnis ir neretai su lietum iškrenta žemės bei augalų žiedų dulkių. Toks vanduo, nors atrodytų švarus, gerti netinka, nes tokiam vandenyje gali būti pavojingų bakterijų, virusų, kurie gali sukelti įvairias šiltines ir kt. ligas. Iš žemės pumpuojamas vanduo paprastai turi geležies arba sieros elementų. Jis ne tik "kietas", bet dažnai dvokia. Kartais atrodo netyras, bet sveikas vanduo. Yra vandens, kad kai išverdi kavą, tai kava atrodo juoda, kaip rašalas. Į tokios kavos puoduką supilk puskvortę pieno, tai vis tiek ji bus juoda. Yra kartaus, sūraus ir karšto vandens, pvz., Yellowstone parke. So. Dakotos valstybėje mums teko gerti karštaus vandens. Vanduo buvo toks kartus, kad išvirtos kavos visai nebuvo galima gerti, — kaip pipirai...

Šaltinio vandenyje paprastai esti kalkių. Jeigu užvirinsi tokį vandenį, tai puode atsiras pudros. Negalima šaltinio vandens pilti į automobilio radiatorių, nes užsikimš triūbelės.

Mūsų žemėje yra daug vandens, bet vanduo greit užkrečiamas. Vandenyje gyvena įvairi gyvūnija ir greit veisiasi bakterijos, tiksliai ne visos vandens bakterijos sveikatai pavojingos. — M. Šileikis

TAISOME KLAIĐĄ

Gegužio 29 dienos LITERATUROJE, prof. Vaclovo Biržiškos straipsnyje "Lietuvių karas su maskoliais už savo spaudą" išspausdinta:

"Greta anos akcijos Lietuvoje, ypač paskutiniame dešimtmetyje, vedama plati akcija už tai, kad valdžios sueigos darytų nutarimus apie būtinumą grąžinti lietuviams teisę savo knygas spausdinti lietuviškomis raidėmis".

Vietoje "valdžios", turi būti "valsčiaus" sueigos. "L". R.

Tik "Naujienos" rašo tiesą—neša laimę, mokslą, šviesą.

12 -- NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JUNE 5, 1954

Prieš spaudos suvaržymus

VIENA. — Visuotinė Tarptautinio Spaudos Instituto (IPI) konferencija padarė viešą pareiškimą, kuriame sakoma, kad spaudos varžymo reiškiniai pasitaiko ne tik už geležinės uždangos, bet ir kraštuose, kurie pretenduoja į demokratijas. Tai vienur, tai kitur iškyla tendencija išleisti spaudą varžančius įstatymus arba esamus pertvarkyti spaudos laisvei nepalankia prasme.

Į Tarptautinį Spaudos Institutą įeiną redaktoriai pareiškė, kad spaudos suvaržymas visada

veda į prievartos ir neteisingų egzistenciją pakirstų ir teimo įsiviešpatavimą. Jie kreipėsi į visų laisvų šalių vyriausybes neleisti palaidoti spaudos laisvės, kurios dingimas jų pa-

čių egzistenciją pakirstų ir teisingumą sunaikintų. Redaktoriai taip pat kreipėsi į spaudos žmones, ragindami juos budėti dėl pagrindinių spaudos teisių.

PASIMATYKITE SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ INSULIACIJOS PROBLEMAS

DABAR YRA LAIKAS ĮRENGTI SAVO NAMĄ ŽIEMAI

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolių.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET

Tel. VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

NEW G-E REFRIGERATOR WITH REVOLVING SHELVES

PUTS ALL FOOD AT YOUR FINGERTIPS!

PLUS

ALL THESE NEW FEATURES!

- ★ fold away bottle racks
- ★ ice cream rack—juice can dispenser
- ★ adjustable door shelves
- ★ mini-cube ice trays

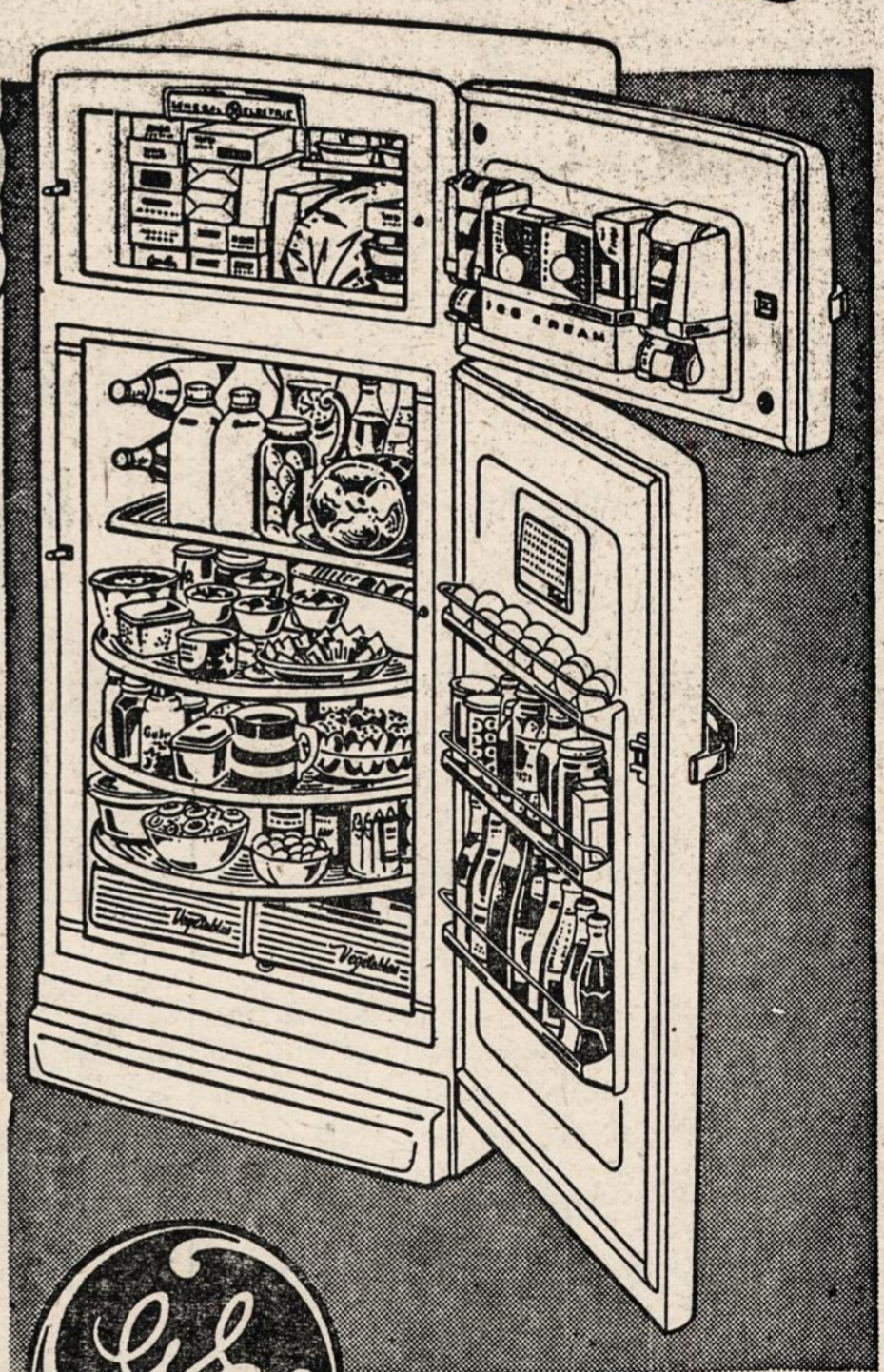
EASY TERMS

After Small Down Payment

Two separate appliances in One cabinet!

A big automatic defrosting refrigerator . . . and a true zero-degree freezer that holds up to 89 packages of frozen foods!

MODEL LH-121L 12.1 CUBIC FEET

REFRIGERATOR-FREEZER COMBINATION

Guaranteed Electric Appliance and Furniture Co.
2876 WEST CERMAK ROAD BISHOP 7-3333

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS